

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ НА РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Колосінська М. І.

доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Бойда С. В.

асистент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н.
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Проблеми в управлінні інноваційними процесами на ринку страхових послуг України спричинені численними факторами, до яких відносимо: слабкий розвиток інфраструктури вітчизняного страхового ринку, відсутність довгострокових стратегічних планів розвитку страхування, обмежені інвестиційні потоки в дану сферу, зокрема, брак кваліфікованих належним чином кадрів в інноваційному сегменті, песимістичні очікування щодо економічного прогресу України загалом. Усе зазначене обумовлює актуальність теми даної роботи, зміст якої полягає у дослідженні перспективних напрямів нарощення ефективності вітчизняної страхової галузі на основі інноваційно-технологічного реформування.

Беззаперечно, що спектр здійснення інноваційної діяльності, створення інноваційного продукту невичерпний, у тому числі у сфері страхування. Оскільки, у будь-якій сфері, на всіх етапах суспільного виробництва, результатом якого виступає створення благ, котрі мають принципово новий рівень корисності або меншу витратність, а також по-іншому задовольняють потреби індивідуума (суспільства) створюються умови для отримання інновації. На нашу думку, інновації у страховому секторі першочергово доцільно направити на підвищення цінності страхових послуг, одержання якісно нових благ, які були б здатні по-новому та в більшій мірі задовольнити потреби страхувальника. До прикладу: скоротити строки надання послуги, підвищити довіру споживача, зменшити загальні витрати на її отримання, збільшити її якість тощо. Саме тому, першочерговим вважаємо побудову механізму впровадження нових страхових продуктів та модернізацію існуючих на ринку страхових послуг України. Проаналізувавши міжнародний досвід та оцінивши можливості імплементації в Україні найбільш перспективними інноваційними підходами у страхуванні для вітчизняного ринку вважаємо наступні:

1. Кіберстрахування, з огляду на ріст використання мережі для здійснення фінансових операцій, особливо у період пандемії COVID. Під ІТ та кіберризиком розуміється будь-який ризик, що спричиняє фінансові втрати, знищення або погіршення репутації фінансової установи у результаті виходу з ладу ІТ систем, систем інформаційної безпеки. Наразі український страховий ринок істотно відстає від своїх західних колег у питанні розробки й впровадження продукту кіберстрахування.

2. *Insuretech*. Insuretech являється молодією технологічною галуззю, сконцентрованою на розробці ІТ-рішень у сфері страхування. Дана сфера включає як сервіси для споживачів, так й інструменти для роботи страховиків. У ІВМ з'ясували, що 81% найуспішніших СК вже інвестували або ж співпрацюють з insuretech-проектами. Це свідчить про те, що страховикам необхідні технології, щоб конкурувати на ринку. Ще один шлях це підтримка стартап-проектів, котрі розробляють відповідні технології. Фахівці McKinsey провели дослідження і виявили найбільш популярні технологічні рішення, які вже використовуються в insuretech-проектах. У топ рішень увійшли мікрострахування (3%), блокчейн (4%), Р2Р (4%), робо-едвайзер (10%), гейміфікація (10%), страхування для ІоТ-сфери (12%), страхування на основі використання (13%), великі дані й машинне навчання (20%) [1]. Розглянемо найбільш перспективні для ринку страхових послуг України.

Блокчейн у страховій сфері. Термін «Blockchain» означає ланцюжок блоків, у котрому витримується строга послідовність, а самі блоки це інформація про транзакції, угоди й контракти всередині системи. Вся інформація в блокчейн накопичується й формує базу даних, котра постійно доповнюється і з якої нічого неможливо видалити або змінити. Основне завдання полягає у захисті даних клієнтів, розробці більш прозорих та доступних страхових рішень. Прогнозується, що блокчейн і смартконтракти зможуть підвищити ефективність страхового сектору до 30%. Ключові переваги для страхового сектора: підвищення довіри й зацікавленості клієнтів; пропозиції нових економічно вигідних продуктів для ринків, що розвиваються; пропозиція страхових продуктів, пов'язаних з «інтернетом речей» [2].

«Інтернет речей» (Internet of Things, IoT) у страхуванні. Це концепція обчислювальної мережі фізичних предметів, оснащених вбудованими технологіями для взаємодії один з одним або із зовнішнім середовищем, яка розглядає організацію таких мереж як явище, здатне перебудувати економічні та суспільні процеси, що виключає з частини дій і операцій необхідність участі людини. Використання даних технологій дозволить СК здійснювати не тільки кількісний, але й глибинний якісний аналіз даних по застрахованим об'єктам. Окрім того, СК зможуть не тільки спиратися на статистичні дані при оцінці ризику, але безпосередньо моделювати можливі ризики. Впровадження технологій ІоТ у сфері страхування сприятиме розвитку нових страхових продуктів, послуг й методів роботи, завдячуючи тому, що ІоТ-технології знижують ризики. До прикладу, датчики диму в квартирі дозволяють вчасно помітити загоряння й загасити пожежу, поки вона не завдала великих збитків, окрім того виплати за страховкою будуть нижчі. Це вигідно страховим компаніям. Вони можуть знизити вартість послуг для клієнтів, котрі встановили таке обладнання.

3. *Індексне страхування*. Індексне страхування являється параметричним видом страхування, при якому виплати прив'язуються до певного визначено параметра (індекса), наприклад, до погодного, який вираховується на підставі метеорологічних даних, зібраних на визначеній території за певний тривалий період, приміром, у 15 років [3]. Ключовим у

програмі являється індекс: спеціальний показник, що характеризує вплив інтенсивності певного ризику на врожайність культури у визначальні фази розвитку. Граничне значення якого характеризує настання страхового випадку та відповідає критичній втраті врожайності для сільгоспвиробника, яка визначається ще під час розробки страхового продукту. До прикладу, індексом можна застрахувати осінню посуху, неможливість розпочати посів через відсутність опадів або ж їхню надмірність. Уже зараз можливостями індексного страхування можуть скористатися виробники провідних в Україні сільгоспкультур. Ключовою перешкодою для широкого застосування є те, що виробники занепокоєні: чи виставить на всіх коштів. Оскільки, за умов посухи, вона стосуватиметься усіх. У такому випадку, за міжнародною практикою, здійснюється перестраховування ризику: 5% від загальної суми СК утримують в Україні, а 95%, перестраховується у інших країнах, адже посуха не може охопити всі країни одночасно. Таким чином здійснюється розподіл ризику, і для індексних програм це вкрай важливо. Саме тому, щоб страховик не залишив собі всі 100%, потрібне втручання державного регулятора, котрий повинен забезпечити наявність у вітчизняних страховиків перестраховування у міжнародних компаніях. Для здійснення виплат потрібен посередник (агрегатор) між виробниками й страховиком. До прикладу, ними можуть стати компанії, які працюють з виробниками, або будь-який суб'єкт, який працює з місцевими виробниками й має усталені відносини з ними. Таким чином, страховик платить агрегатору, агрегатор в свою чергу виробникові.

Запропоновані напрями диференціації страхових послуг на основі інноваційного підходу забезпечать якісні структурні трансформації у сфері страхування, а саме: підвищення ефективності надання страхових послуг та збільшення вкладу в створення ВВП країни.

Список використаних джерел

1. Ідея для стартапу: які страхові продукти потрібні цифровому світу. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2018/03/23/635279/> (дата звернення: 12.11.2020).

2. Технологія Blockchain та страхування. Страховий адвокат. URL: <https://www.insa.com.ua/uk/blog/tehnologiya-blockchain-i-strahovanie/> (дата звернення: 12.11.2020).

3. Пропозиція. Головна платформа для агробізнесу. URL: <https://propozitsiya.com/ua/dlya-galuzey-shcho-zalezhat-vid-pogody-proponuyut-indeksne-strahuvannya> (дата звернення: 12.11.2020).